

حيات

حيات د امانه ... د بابه راهه هره حيات قاتلم ...

اداره مرکزی :

آفريده ، استانبول جاده سنده آفريده
معارف امينليکي ياننده کي دائره

استانبول بوروسي :

استانبولده ، آفريده جاده سنده ۸۷ نومروده
دائره مخصوصه

نومبر ۱۵ غرورده .

سنة لکي پوسته ايله ۷،۵ ليرا .
(اجنبي مملکتلر ايچين ۷،۵ دولار) .

ايوه و اعلان ايشلري ايچين استانبول بوروسه
مراجعت ايديليو .

يازي ايشلرنيک مرجعي آفريده مرکزيدر .

صافي : ۶۴

آفريده ، ۱۶ شباط ، ۱۹۲۸

۳ می جلد

مصابحه

تنصر هادسي برصرت بحراني نتيجه سيميدر ؟

وجد ، عيني الم ، عيني حظ ايچنده يونغوران
استقلال حربي کي عظيم بر وقعه موجوددر .
بونلرک ملي کتله اوزرنده برلشدبريحي هيچ بر
تأثير ياماديغني ناصيل قبول ايده بيليرز ؟
بالعکس بوقاريکي ايستاستيق کوسته ريوورک
چو جوقلريني اجنبي مؤسسه لره يراقانلرک مقداري
آزالقده در . بونک مختلف سييلري مياننده
« ملي اتباه » ک اثری ده موجود بولونديني
شبه سزدر .

اونک ايچين نه تنصر حادثه سني ، نه ده اجنبي
مکتبلر ده بر جوق تورک چو جوغنک بولونماسي
واقع سني اوزاق سييلره عطفه لزوم يوقدر .
نجه تنصر حادثه سني ساده جه بر مکتب ، بر تربيه
واقع سيدر . اجنبي مکتبي تماماً غير طبيعي بر تربيه
محيطيدر . باشليجه واردات منبعي ديني تاسيسلر
اولان بو مکتبلرک هدفی امکان مرتبه سنده
طلبه سنک روحنده منسوب اولديني دين و ملت
محبتی توليد ايتمکدر . بوده غايت طبعيدر .
بر فرانسز مکتبنده کي « پرياخود فرمه »
بر آمريکان مکتبنده کي ميس ، اکر آلنه توديع
اولونان چو جوقلري و کنجلري محيطنه نافع
اولامياحق حاله کتير مکدن وجدان عذابي
دوياجق درجه ده انساني مفکوره ايله مجهز
دکلسه صنفنده ، مکتبه ، کندی اينانديني ،
وياخود اينانديرمق ايسته ديکي فکرلري تلقينه
مساعد محيط ياراتير .

هر معلم ، يالکز برطاقم شيدئي حقيقتلردن بحث
ايتمز . سوزلريله ، وقعه لر حقنده ياباجني تفسيرلريله ،
حرکتلريله ، بالخاصه صنفنده و مکتبه وجوده

رهبرلرينک چو جوقلريني ده نيچون اويابانجي محيطلرده
کورديکميزي ده درين بر صورتده تحليل ايتمليز ،
فؤاد بکه کوره تورک جامعه سنک استنادکاهني
تشکيل ايدهن ملي تساند باغلري اوزون
سنه لردن ياواش ياواش جوزولمشدر . تنصر
واقع سني ساده جه بونک نتيجه سني اولان
ديکر بر جوق حادثه لره مياننده ، محدود بر
تظاهر دن باشقا برشي دکلدر .

اگر بويله ايسه تنصر حادثه سني بر مکتب
و تربيه مسئله سني کي دکل ، بلکه تورک جماعتنک
تسانديني ضعيفله تناملرک نتيجه لري اولارق باقق
لازم گليور . عييا مسئله بويله ميدر ؟
بو حکمي قبوله بر کره اليزده کي استاستيق
مانعدر .

ايستاستيق ، فؤاد بکه ادعاسنک عکسه
اولارق اجنبي مکتبلرينه کيدن چو جوقلرک
کوندن کونه چو غلاماديغني ، بالعکس آزالديغني
کوستريور . ۹۲۶-۹۲۷ درس سنه سني ايچنده
اجنبي مکتبلرينه دوام ايله ين طلبه موجودي
(۱۳،۴۰۰) در . حالبوکه ۹۲۷-۹۲۸ سنه سنده
بو مکتبلره مداوم طلبه (۱۱،۱۰۰) ايتمشدر . صوک
سنه ظرفنده بارز بر نقصان واردر . بو حالده هر سنه
اولکيلردن دهافضله اولارق تورک چو جوقلرينک
اجنبي مؤسسه لره يراقيلويوردیکی واقع دکلدر که
بوني درين بر حرث بحراني نتيجه سني عدايدهم .
تنظيماتديري ملي تساند کوندن کونه ضعيفله ديکني
قبول ايتمکده منطقاً قابل دکلدر . چونکه
هر شيئي بر طرفه يراقصق بيله ، اورتاده هيچ
اولمازسه بالقان حربندن صوگرا جوق قوتله نن
ملي جريان وار ، تهات متبادياً روحلري عيني

هر حادثه يني حقيقي ماهيتيله تدقيق ايله مک ،
وضعيتي تعينه و آتي ايچين واضح بر تدبير آلمغه
خدمت ايدهر . بروسه آمريکان قولله ژنده کي
اوج کنجک تنصري حادثه سنک ده حقيقي سييلريني
آراشدير مالي يز . بوسايه ده نه يايقم لازم کله جکني
قطعيته تثبيت ايده بيليرز . اکر بر حادثه يني اولدقچه
اوزاق و پک گرفت سييلره ربط ايدرسه ک مسئله
کافي درجه ده نور ايتمر وهان ازاله ايتمک مجبور
اولديغمز وضعيت آکلاشيلاماز . تنصر حادثه سنک
سبي نه در ؟ جمعيتده حاصل اولان مفکوره ضعفتنک
بر نتيجه سيميدر ؟ عييا بعضي کنجلر روحلرنده
اينا ناجقاري بر مفکوره بولامادقاري ايچيني بر تاقين
ايله يسوعک ديننه مجلوب اوليور مشلردر ؟ ياخود
برطاقم وليلر ملي تساند ک قوتی حس ايتمکلري ايچيني
چو جوقلريني لاقيد بر صورتده اجنبي مکتبلرينه
ويريور و اونلرک هر هانکي بر عقیده يه
صاحب اولمالرينه قارشى سیرجی قالييورلر ؟

بو سؤاللره جواب آراشديرمق لازمدر .
چونکه آنجق بو سايله ده بروسه حادثه سني کنيش
بر اجتماعي دردک تظاهري کي باقعه مجبور اولورز .
ياخود اوني بر تربيه و مکتب مسئله سني شکلنده
مطالعه ايدهر ز . کوپريلی زاده فؤاد بکه « حيات » ک
کچنکي نسخه سنده تنصر حادثه سني جوق کنيش
سييلرک نتيجه سني عد ايدييور و دييورلر که تنصر
وقعه سنک ، باشليجه طاملي اولارق مملکت مزده
اجنبي مکتبلريني کوسترمکده نجه سطحی بر
مشاهده در ؛ تورک چو جوقلرينک او جنس
مکتبلري نيچون سنه دن سنه يه داها فضله دولدور .
دقلريني و مملکتک سياسي ، حرثي ساحه لرده کي

« پەتوفی » دن بار چالار

لاکن ، آقام یاقلاشدینی وقت ناصل کولکه
بوپورسە ، سنک اوستکده سما قارامغه باشلادی
زمانده نەم کدرم آرتیور ، وطم .
وسکا صادق اولانلرک ، قدحلی قالدیرەرق ،
سنک مقدس وارلنک ایچین طالعدن یکی ایشیق
دیله دکلی یرە کیدیورم ، دولو شیشەمک شرابی
سوک داملاسنە قادار دیکيورم . کرچە آبی ...
چونکە کوز یاشلرم ایچە دوکولبور !

حیات ، تولوم (1844)

مسووددر اوانسانکە جنابحق ، آلتنە ، شو
طالی یازمشدر : شراب وقیز ایچین یاشامق ، وطن
ایچین ثولک .

ا کر الله ... (1845)

ا کر الله بکا : « جوجوغم ، سکا مساعده
ایدیورم ، ناصل آرزوایدەرسەک اوشکلده تول .
دیه ایدی ، اوندن شونی دیلەردم :
سوک بهار ، فقط کوزەل ، مونس ، براق
بر سوک بهار اولسون ، صارارمش آغاچ یاپراقلی
اوزرنده کونشک حرارقلری پیریلەداسین ایلک بهاردن
قالان برقوش ، صاری یاپراقلر آراسنە ، سوک
شارقیسنی سوبلەسین . تولوم ، سوک بهارده کی طبیعت
اوزرنە یاواش یاواش ، حس ایدیلەدن اینرسە ،
بکادە اولە کلین ... اونی ، آنجاق ، یانە اوطوردینی
زمان فرق ایدەم .

اووقت ، دالارک اوستنە کی قوشغز کبی ،
بژدە ، آشانی یە ، قلیلرک دەرسلکنە وپوقاری یە ،
آسانە تا ایدن خارقلی برسلە سوک شارقیسنی سوبلەم .
بوسحر وفون شارقیسنی پتدیکی زماردوداقلری
بربوسە قاباسین . سنک بوسەک ، صاریشین کوزەل
قیز ، آی أرضی موخودلرک اک شرفلیسی !
لاکن ، ا کر الله بوکا مساعده ایتزسە ..
اووقت یالواربردەم که :

ایلک بهار اولسون ، اُرکک سینەلرنده کلرک
قانی کلرک آجیلدینی محاربه ایلک بهاری ... حرب
جیغیرقانلری ، بورولر وجد وغلایله چینلاسن .
بن اورادە اولایم ونم قلیمدن دە ، اولدیریجی برقان
جیچکی پتسین .

ا کراوزمان آمدن آشانی بیقیلارق دوشەرسەم
دوداقلری بربوسە قاباسین ، سنک بوسەک ، آی
سوکلی حریت ، آی آسانی وارقلرک اک شرفلیسی !
ماجارچەدن ترچە ایدن

نجمی

مدیر مسئول : محمد امین

استانبول — دولت مطبعەسی

کوجوک بر مقدمه

فرانسزلرک « آله کساندر پەتوفی » دبدکلی
« پەتوفی شاندر » (Petöfi Sándor) ۱۸۲۳ دە
برکوجوک ماجار قصبەسندە دوغمش و ۱۸۴۹ دە
- بیرمی آلتی یاشندە - مملکتک استقلالی ایچون
روسلرە چارپیشیرکن حرب میداندە تولش ، بوپوک ،
قهرمان ، وطنپرور برماجار شاعریدر . ماجارلر اوکا
« عشق وحریت شاعری » دیرلر . شعر کتایک
باشندە ، آشانی ترچەسنی درج ایتدیکمز کوجوک
برقطعه واردرکە بورقاج کلە ، باشلی باشنە ، بوپوک
شاعرک حیات و اثرلری حقندە بر فکر ویرە بیلیر .
« پەتوفی » ماجارلر ایچین بوپوک برقهرمان واک
بوپوک شاعردر . صمیمیت ، قوت ، هیجان دولو
اولان شعرلری آوروپا لسانلرینک همان هپسە ترچە
ایدیلشدر .

۱۹۲۳ سنەسی کانون ثانیسنک برنجی کونی ،
صوربون دارالفنونندە ، بوپوک شاعرک دوغوشنک
بوزنجی سنە دوریه سی تعیدایدیلشدی ، خاطرلایورم .
شعرلرندن بعضیلرینی « حیات » قارلری ایچون
نثر حالندە ترچە ایتەدم . پەتوفی نک شعرلری
برر کونش عد ایدیلرسە بو ترچەلر سونوک برر
بیلدیزدن باشقە برشی اولاماز ، بونی اعتراف وعجزیمک
حسن نیتە باغتلاناجغی امید ایدەرم . (مترجم)

حریت ، عشق !

بکا بواکیسی لازم .

عشق ایچین حیاتی ،

حریت ایچین عشقی فدا ایدەرم .

ملت شرفلیسی (1844)

سنک ایم ، وطم ، یوقل ، بوروح سنک .
سنی سەوسرسەم کیسی سەوسەرم ؟
کولسک ایچی بر معبد و اونک محرابی سنک
خیالک . سن وار اول ؛ ایجاب ایدەرسە سنک
ایچین معبدی بیقارم .

بوچوکن سینەمک سوک دعاسی : وطن ایچین
رحمت ، اونک اوزرنە تا کریمک رحمتی !
قط ، بن کیسە سوبلەمە یورم ، هابقیرمایورم که :
بوپوک دنیادە بنم اک چوق سەودیکم سنک .
آدیلریکی کیزلیجە وصادقانه تعقیب ایدیورم :
کولسکەمک بولجی تعقیب ایتدیکی کبی ، یالکز آی
زمانلردە دکل .

اوکا آخیر کی اولدی . او آندە کوزینک اوکنە
آنەسی ، کنج یاشندە بیکجور و-فا ایچنە- اولن
آنەسی کلدی . باباسنک خاطرەلری اوقودقجە سونر
کبی ولان نقرق تکرار جانلاندی . اوقوماسنە
دوام ایتدی .

فاضل افندی جوجوقلرینە ایکی یوز لیرا قدر
بورجدن باشقە برشی بیراقامشدی . آلاجلیلر
جنازەمک قالقماسنی بیلە بکلەمدن دورت بر طرفدن
اوشوشدیلر . برقاج کون ایچندە اودە نەوارنە یوقسە
سایلدی ، بورجلرک برقیسی ویرلدی .

فاضل افندینک قارییلە قیزینە مملکتلرینە دونەجک
قدر بیلە یارا قالمادی .

زوالی آدم سن بو قدر سنە چالیش ، جابالا .
سوکرا جولوغک جوجوغک ، آلری قوبیلرنده ،
غربت ایلردە قالیلر . یجارەلرک حاللری جوق
پیشاندی . بول پارلری ایچون مأمور آرقاداشلرک
معاونت و مرولتە مراجعت ایتکدن باشقە چارە
قالماوردی .

فاضل افندینک یاقین دوستلرندن فلان دکلم ،
قط سوک نفسی تصادفا فوجانمده ورمشدی . بو
آرامزدە اقربالغە بکزمە بر یاقینلق وجودە
کتیریوردی .

برآرقاداش کی دکل ، فقط بو عالمک رجو جوغی
کی اوتە یە بری یە قوشدم . ایشلر یاواش یاواش بولە
کیردی . بولە جیقە جقلمی کون یاق شدی .

برگون بوپوک خانم محزون محزون کولوسە -
یەرک بوزومە باقدی :

— آمین اولیکز مک وغلوم ، بن بورادە سادە
مرحومی برقوب کیتدیکمە یانمایورم . سزی برافند
یغەدە اوکا یاقین اوزولویورم . فنا کونلردە آلی
طوتدیکز . بنم ایچون همان همان بر اولاد اولدیکز .

او آندە کوزلرم آنەسنک آرقاسندە ، اونک
اوط رینی صاندالی یە بیلکلرینی دایاقرق آیقندە دوران
کنج قیرک چهرەسنە ایلشدی . درین درین بکا
باقوردی . اونک کوزلری دە « بژدە بولە دوشو -
نوبورم ، فقط سوبلەمکە جارت ایدەمە یورم ! » دیر
کبی کلدی .

بوپوک خانلە یالکز قالدیغمز بر کون :

— بن بر اولادعد ایتدیکیزی سوبلەدیکز
بنمە برعالمیە احتیاج وار . مناسب کورورسە کز
بی قبول ایدیکز ، دیدم . قادیغمز قیزیک فکرینی
سورمە بیلە لزوم کورە دن راضی اولدی .

باغلانان بوغچالر ، قابانان صاندیقلریکدن آجیلدی
ودوکون حاضرلغە باشلادق

- دوام ایدیور -